

Bireysel emeklilik sisteminin 2019 yılı değerlendirmesi

Prof. Dr. Serra Eren Sarıoğlu
Ludens İleri Finansal Hizmetler ve
Danışmanlık Yönetici Ortağı

ses@ludens.com.tr

2019 yılını geride bırakırken, bu yazımızda bireysel emeklilik sistemindeki (BES) rakamlara bir göz atmak istedik. Emeklilik Gözetim Merkezi'nden 20 Aralık 2019 itibarıyla alınan verilere göre BES'te toplam portföy büyüklüğü yaklaşık 124.9 milyar TL. Bu büyüklüğün 116.7 milyar TL'lik kısmı gönüllü BES ve 8.2 milyar TL'lik kısmı otomatik katılım sisteminde (OKS) yer alıyor. Gönüllü BES portföy büyüklüğü 2019'da bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 32 büyümeye kaydetmiş. OKS portföy büyüklüğü de 2018 yılı sonunda 4.6 milyar TL iken 2019 yılı sonunda yaklaşık 3.6 milyar TL artarak 8.2 milyar TL'ye ulaşmış.

BİREYSEL EMEKLİLİK SİSTEMİ

Gönüllü BES'te katılımcı sayısı azalmaya devam etti
BES'te 2019 yılı sonu itibarıyla yaklaşık 12.2 milyon katılımcı yer alıyor. Bu katılımcıların 6.9 milyon kişisi gönüllü BES ve 5.4 milyon kişisi OKS'de. Gönüllü BES tarafında 2018 yılında katılımcı sayısında bir önceki yıla göre azalış olmuştu. Katılımcı sayısı 2017 sonuna göre 44 bin 391 kişi azalarak 6 milyon 878 bin 224 olarak gerçekleşmişti. Bu yıl da katılımcı sayısı 30 bin 366 kişi azalarak 6 milyon 847 bin 857 kişiye düşmüş. OKS'nin uygulamaya geçmesiyle birlikte BES'in gönüllü katılıma dayalı uygulamaya ilginin azalmaya devam ettiğini görüyoruz. Aşağıdaki tablolarda 2012 yılı sonundan itibaren gönüllü BES ve OKS'deki rakamlar yer alıyor...

Gönüllü BES portföy büyüklüğü ve katılımcı sayısı

Tarih	Portföy büyüklüğü (TL)	Artış oranı (%)	Katılımcı sayısı	Artış oranı (%)
31.12.2012	20.342.723.283		3.128.130	
31.12.2013	26.362.540.163	29.6	4.153.055	32.8
31.12.2014	38.029.205.201	44.3	5.092.871	22.6
31.12.2015	48.211.017.130	26.8	6.039.300	18.6
31.12.2016	60.689.974.188	25.9	6.627.025	9.7
31.12.2017	77.849.252.427	28.3	6.922.615	4.5
31.12.2018	88.529.206.058	13.7	6.878.224	-0.1
13.12.2019	116.723.839.685	31.8	6.859.208	-0.04

Reyting tablolarında yalnızca 5 yıldızlı ve 5 yıldızlı istikrarlı fonlar gösterilmiştir. Reytingi yapılan diğer tüm fonların yıldızları için www.ludens.com.tr'yi ziyaret edebilirsiniz. Bir fon eğer 5 yıldızlı ise bunun anlamı, içerisinde yer aldığı kategoride en başarılı fonlar arasında yer aldığıdır. Diğer bir deyişle, ilgili dönemde bu fonun başarısı çok iyidir ve sıralamada en üst sıralarda yer almaktadır. Ayrıca bu en üst sırada yer alan fonlar arasından 5 yıldız alıp geçmiş dönemde istikrarlı biçimde başarılı olan fonlar için de 5 yıldızın yanı sıra istikrarı temsilen ☑ ifadesi kullanılmaktadır.

Yıldız Sayısı	Anlamı	Yıldız Sayısı	Anlamı
★★★★★☑	Çok iyi ve istikrarlı	★★★★	Vasat
★★★★★	Çok iyi	★★★	Kötü
★★★★	İyi	★★	Çok Kötü

OKS portföy büyüklüğü ve katılımcı sayısı

Tarih	Portföy büyüklüğü (TL)	Artış oranı (%)	Katılımcı sayısı	Artış oranı (%)
31.12.2017	1.795.942.055		3.417.003	
31.12.2018	4.618.419.680	157.3	4.990.786	46
13.12.2019	8.153.528.424	76.5	5.370.782	7.6

Esnek fonlar en çok tercih edilen fonlar

Gönüllü BES tarafında fon gruplarına göre katılımcıların fon tutarları incelendiğinde, yüzde 29 ile esnek fonlar en çok tercih edilen fonlar olmuş. Onu yüzde 15 ile kıymetli maden fonları ve yüzde 14 ile yabancı para borçlanma araçları takip etmiş. Hisse fonlarının payı yüzde 5'te kalmış.

Katılımcı yaş dağılımı

Katılımcıların yaş dağılımlarına baktığımızda, en yüksek pay yüzde 33 ile 35-44 yaş arası katılımcılar. Onları yüzde 26 ile 45-55 yaş arası ve yüzde 25 ile 25-34 yaş arası takip ediyor. 25 yaş altının payı sadece yüzde 5.

OKS'de cayma oranı yüzde 50.7

20 Aralık 2019 tarihi itibarıyla OKS'den cayanların oranı yüzde 50.7 olarak gerçekleşmiş. Özel kesimde cayma oranı kamuya göre daha yüksek. Kamuda bu oran yüzde 44 iken özel kesimde yüzde 52.

Önümüzdeki ay yazımızda BES'in 2019 yılı getirilerinden bahsetmeyi planlıyoruz. Kalın sağlıcakla. ☺

LUSENS FON RATING EMEKLİLİK FONLARI REYTING SONUÇLARI (30 Kasım 2019 itibarıyla)

Kamu Borçlanma Araçları Emeklilik Fonları

Fon Kodu	Fon Adı	Yıldızı	Yıllık ortalama getiri (%)	Portföy Büyüklüğü (TL)	Katılımcı Sayısı
AVK	AvivaSA Em. ve Hay. Uzun Vad. Borç. Araç. EYF	★★★★★☑	12.9	174.769.999	11.950

Kamu Dış Borçlanma Araçları Emeklilik Fonları

HHG	Halk Hayat ve Em. K.D.B.A. EYF	★★★★★☑	23.2	517.018.324	115.847
AVG	AvivaSA Em. ve Hay. K.D.B.A. EYF	★★★★★☑	23.3	1.969.775.675	149.454
EIF	Fiba Em. ve Hay. Oyak Port. K.D.B.A. EYF	★★★★★	23.7	207.080.092	24.105

Hisse Senedi Emeklilik Fonları

GEH	Garanti Em. Hay. His. Sen. EYF	★★★★★☑	21.6	366.137.208	31.516
AZH	Allianz Hayat Em. His. Sen. EYF	★★★★★☑	25.3	299.275.043	39.555
ALH	Allianz Yaşam ve Em. His. Sen. EYF	★★★★★☑	24.1	476.821.104	67.104
CHH	Cigna Finans Em. ve Hay. Bir. His. Sen. EYF	★★★★★☑	25.7	77.955.205	19.479
EIH	Fiba Em. ve Hay. Oyak Port. His. Sen. EYF	★★★★★☑	20.7	47.374.111	15.682

Esnek Emeklilik Fonları

AHO	Anadolu Hayat Em. Atak Değ. EYF	★★★★★☑	18.0	1.048.510.618	140.078
CHM	Cigna Finans Em. ve Hay. İki. Değ. EYF	★★★★★☑	18.5	29.563.607	10.912
HEB	AXA Hayat ve Em. Değ. EYF	★★★★★☑	18.6	104.157.269	14.985
EIE	Fiba Em. ve Hay. İki. Değ. EYF	★★★★★☑	18.1	111.431.109	23.858
GHE	Garanti Em. Hay. Den. Değ. EYF	★★★★★☑	17.7	799.355.029	82.442
BEE	Fiba Em. ve Hay. Den. Değ. EYF	★★★★★☑	19.2	48.788.882	14.818
ZHE	Ziraat Hayat ve Em. Değ. EYF	★★★★★☑	16.2	1.173.182.997	558.183

Standart Emeklilik Fonları

VEK	Vakıf Em. ve Hay. Stand. EYF	★★★★★☑	16.6	1.035.125.380	215.779
ATK	Anadolu Hayat Em. Stand. EYF	★★★★★☑	12.9	504.395.192	108.184
AZS	Allianz Hayat Em. Stand. EYF	★★★★★☑	13.3	34.837.982	12.404
AMS	Allianz Yaşam ve Em. Stand. EYF	★★★★★☑	14.1	101.949.592	23.307

NOT: Ludens İleri Finansal Hizmetler ve Danışmanlık Ltd. Şti, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği'nin notlandırma ve sıralama faaliyetinde bulunması uygun görülen kuruluşlar listesinde yer almaktadır. Ludens İleri Finansal Hizmetler ve Danışmanlık Ltd. Şti, Seri VII - 128.5 no'lu "Bireysel Portföylerin ve Kolektif Yatırım Kuruluşlarının Performans Sunumuna, Performansa Dayalı Ücretlendirilmesine ve Kolektif Yatırım Kuruluşlarını Notlandırma ve Sıralama Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ"de yer alan esaslar çerçevesinde notlandırma ve sıralama faaliyetinde bulunmaktadır. Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği'nin, notlandırma ve sıralama faaliyetinde bulunması uygun görülen kuruluş listeye alması; notlandırma, sıralama ve diğer faaliyetlerinin kefil olduğu anlamına gelmeyeceği gibi, söz konusu faaliyete ilişkin bir tavsiye olarak kabul edilemez.